

Plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Sjöholmens förskola

2020

Upprättad den 2020-02-18

Sjöholmens förskola

Sjöholmens förskola är en liten förskola som är belägen i Landvetter södra.

Förskolan har ca 37 barn fördelat på två grupper. En yngrebarnsgrupp och en äldre barnsgrupp.

Vi lever i ett globalt sammanhang som varje dag påminner oss om de utmaningar vi har, när vi ska bygga en hållbar framtid för våra barn. Det är vår uppgift att arbeta med dessa frågor i förskolan på ett grundläggande och ett begripligt sätt för barnen. Det handlar framförallt om tre delar:

- Det relationella kretsloppet
- Det ekologiska kretsloppet
- Det ekonomiska kretsloppet

När vi lägger fokus på att arbeta med relationella kretsloppet tar vi utgångspunkt i värdegrundsarbetet. I det finns bland annat att göra en plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Under de senaste året har det inte funnits en aktuell plan som vi idag kan utvärdera. Det innebär att vi startar om vårt arbete med att skriva en ny plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

- Alla fall av upptäckta kränkningar utreds, åtgärdas, dokumenteras och följs upp utan dröjsmål.

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering

Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier regleras i skollagen (2010:800) och diskrimineringslagen (2008:567). Varje förskola och familjedaghem ska ha ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Arbetet ska bestå av förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter för att barnen inte ska bli utsatta för kränkningar, diskriminering eller trakasserier. Om personalen ändå får reda på att ett barn kan ha blivit utsatt för kränkningar, diskriminering eller trakasserier så är personalen skyldiga att anmäla det till rektor. Rektorn är sedan skyldig att utreda vad som hänt samt sätta in eventuella åtgärder för att det inte ska hända igen.

Vanliga begrepp

Diskriminering: Diskriminering innebär att någon vuxen missgynnar eller behandlar ett barn sämre än något annat barn. Diskrimineringen ska vara kopplad till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier: Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns

värdighet och som har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Både personal och andra barn kan utsätta ett barn för trakasserier.

Sexuella trakasserier: Sexuella trakasserier är kränkande behandling av sexuell natur. Både personal och andra barn kan utsätta ett barn för sexuella trakasserier.

Kränkande behandling: Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet men som inte har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis vara slag, knuffar, elaka kommentarer eller utfrysning. Både personal och andra barn kan utsätta ett barn för kränkande behandling. För att något ska vara kränkande behandling enligt skollagen måste det ha en annan koppling till förskolans/familjedaghemmens verksamhet.

Mobbning: Ordet mobbning finns inte med i skollagen eller diskrimineringslagen men det betyder att ett barn blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av en eller flera personer vid flera olika tillfällen.

Riktlinjer

På Sjöholmens förskola knyter vi ihop barns inflytande med "Plan mot diskriminering och kränkande behandling" genom att lyfta de demokratiska värden i vardagen, där barnen ges förutsättningar för att delta i gemenskapen och att de kan utöva inflytande. För att kunna arbeta mot trakasserier och kränkande behandling behöver vi ha en samarbetande kultur.

Utbildningen i förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. (Lpfö18, s 5)

Barnen ska i sitt möte med Sjöholmens förskola få uppleva en verksamhet, där pedagoger visar på och lever denna värdegrund. De ska känna att de blir sedda för den de är och och blir bemötta med förståelse.

Vi reflekterar över våra dagliga rutiner och arbetssätt för att de ska berika verksamheten och inte begränsa den. Barnsyn och förhållningssätt måste hela tiden lyftas fram för att vi kan förstå vårt eget tänkande och agerande. Därmed undviker vi att barn blir kränkta av oss vuxna och vi blir mera uppmärksamma på om det sker mellan barnen.

För att förebygga diskriminering arbetar vi för att barnen tidigt får erfara att det är en tillgång att det finns en *mångfald* hos den enskilda individen och i gruppen samt även i både natur och kultur. Det finns ett alltid pågående arbete med identitetsskapande, där barnen möter variationer i sätt att reagera och tänka.

Sjöholmens arbete 19/20

Värdegrundsarbetet, relationsskapande

Vi har på Sjöholmens förskola arbetat utifrån värdegrunds frågor.

På den äldre avdelningen har vi jobbat med hur man ska vara en go kompis genom att uppmärksamma barnens goda handlingar gentemot varandra. Orden generös, ärlig, omtänksam, snäll och förlåt är återkommande ord som finns med i verksamheten och vid vissa situationer. Dessa goda handlingar dokumenteras genom pratbubblor som sätts upp på kompis väggen och under samlingen samtalar vi om vad som hänt under veckan.

Känslor är ett tema som vi jobbat med för att få en förståelse för att man kan ha olika känslor och hur de känns. Sorterat och samtalat om hur olika känslor gestaltar sig. Använt oss av känslodockorna Friendly.

På den yngre avdelningen har vi tagit hjälp av Babblarna i vårt arbete med känslor. Där de gestaltat olika känslor och även visat med tecken. Musik har också varit ett verktyg som använts för att förstärka känslan. Samtalat om hur det känns när man är glad, ledsen, arg.

På samlingen har vi arbetat med turtagning, lyssna till sin kompis samt uppmärksammat den goda handling som barnen har gjort mot en kompis. Uppmärksammar barnen i gruppen de som är på plats samt de som är hemma och sjuka skicka vi en "krya på dig" kram. Detta för att alla ska känna sig sedda. Att vi visar hur en dag ser ut ger en trygghet i gruppen att de vet vad som ska hända under dagen. Visar hänsyn och respekt för varandra genom att lyssna, lära och dela med varandra.

Vi jobbar för att alla pedagoger anammar ett förhållningssätt, där barnen reellt kan påverka sin egen dag på förskolan och där de kan delta i beslut om egna och gemensamma arbetsuppgifter och aktiviteter. Vi strävar efter en pedagogisk miljö, där barnens initiativförmåga görs rättvisa. Vi vill att barnen så ofta som möjligt möter ett bejakande, så att deras idéer och egeninitierade lek får större utrymme, där de vuxna fortfarande bär ansvaret.

Vi lyfter FN's barnkonvention tillsammans med barnen om barns rättigheter i både vardagen samt i mer fokuserade arbeten. Exempelvis arbetar vi med olikheter och uppmärksammar Rocka sockorna. Vi deltar även i manifestationen Tusen lyktor, för att uppmärksamma barnens rätt i samhället. Framför allt är det i det värdefulla vardagliga arbetet, i vår utbildning och i undervisningssituationer där vi får tillfälle att aktualisera vardagliga dilemman tillsammans med barnen.

Genom att kartlägga utomhusmiljön och inomhusmiljön utifrån barnens perspektiv kan vi få syn på saker som vi pedagoger inte hade uppmärksammat. Vi behöver varje år göra en ny kartläggning med barnen både i inomhusmiljön och utemiljön och ser att det kan vara ett bra sätt för oss pedagoger att lära känna barnen.

Exempel på risk för kränkning

Barn-Barn

- Barnen kan bli kränkta vid toabesök om någon rycker upp dörren och de inte får vara i fred.
- Barnen kan bli retade om de kissat ner sig.

- Barn som blir utsatta för fysiskt våld, exempelvis puttar och slag.
- Verbala kränkningar.
- Stängda rum inomhus eller dolda platser på gården.

Vuxen-Barn

- Vi ser att det finns risker för kränkande behandling i samband med dokumentation, barnen kan känna sig utlämnade i text, på kort eller film.
- Det kan finnas situationer där föräldrar eller pedagoger pratar över barnets huvud, exempelvis när man omtalar misslyckade toabesök eller incidenter som hänt under dagen.
- Vuxna som inte hör barn som behöver hjälp på toaletten.
- Vid blöjbyten och toalettbesök.

Exempel på risk för diskriminering

- Åldersdiskriminering -
- Diskriminering utifrån kön eller könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Etnisk tillhörighet
- Funktionsnedsättning.

Samverkan med barnen och vårdnadshavare

Barnen är delaktiga i kartläggningsarbete av utomhusmiljön och inomhusmiljön. De har tillsammans med en vuxen fått peka ut ställen på gården där de känner sig trygga respektive otrygga genom att sätta Smileys på platserna. Resultatet kommer sammanställas och pedagogerna har pratat om "platserna" tillsammans med barnen om hur vi göra för att det ska kännas tryggt.

I samband med utvecklingssamtalet lämnas en trivselenkät till vårdnadshavarna där de tillsammans med barnet kan samtala kring frågeställningarna. Det är av vikt att det är barnets ord som skall lyftas fram i enkätsvaren. (se enkätfrågorna på s....)

Förebyggande åtgärder i arbetet mot kränkande behandling

- Dokumentation - Vi ska fråga barnen om det är ok att använda kort eller film där de är med i dokumentationen
- Inte prata över huvudet på barnen. - Uppmärksamma föräldrar eller kollegor, när det sker
- Toabesök - Vi undviker att leda in för många barn åt gången till toaletten. Vi ska finnas i närheten så att barnen kan känna sig trygga.
- Vid blöjbyten och toalettbesök ska det vara för barnen, känd personal som hjälper dem.
- Trygghet på gården och inomhus. - Vi kan öka tryggheten och förebygga kränkningar genom att vi pedagoger sprider ut oss på gården eller i verksamheten inomhus och har en god uppsyn över

barnen och insyn i deras lek.

- Kommunikation med föräldrar. - *Alla* vårdnadshavare ska ta del av vår plan för arbetet mot kränkande behandling. Vi talar om den på föräldramöte, informerar om att den ligger på hemsidan samt att den finns tillgänglig att läsa på förskolan.

Förebyggande åtgärder i arbetet mot diskriminering och trakasserier

- Trygghet på gården. - Vi kan öka tryggheten och förebygga diskriminering och trakasserier genom att vi pedagoger sprider ut oss på gården och har en god uppsyn med barnen och insyn i deras lek.
- Kommunikation med föräldrar. - *Alla* vårdnadshavare ska ta del av vår plan för arbetet mot diskriminering och trakasserier. Vi går igenom planen på föräldramöten. Vårdnadshavare är viktiga när det gäller att upptäcka om deras barn utsätts för diskriminering eller kränkning.

Främjande aktiviteter

Aktiviteten är en del i vårt arbete för att motverka: Diskriminering och trakasserier

- Gemensamma leker och lekaktiviteter på gården. - Vi ska bjuda in till olika former för lek, där barn kan samlas och skapa nya relationer. Därmed få större förståelse för varandra
- Tvärgrupper för att skapa nya relationer mellan avdelningarna på förskolan.
- Höja status. - Vi ska aktivt höja status på barn, som riskerar bli diskriminerade, genom att bryta ner olika kulturbundna föreställningar, genom att lyfta fram dem som goda förebilder.

Rutiner vid misstanke om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Om du misstänker att något barn är utsatt för kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier så kan du kontakta någon personal på förskolan eller familjedaghemmet. All personal har skyldighet att anmäla misstänkta kränkningar, diskriminering och trakasserier till rektor. Rektor är skyldig att anmäla misstanken till huvudmannen (ansvarig nämnd i Härryda kommun). Rektor och personalen är sedan skyldiga att utreda de misstänkta kränkningarna, diskrimineringen eller trakasserier. Om utredningen visar att ett barn är eller har blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering så är rektor

tillsammans med personalen skyldiga att göra något för att det inte ska hända igen.

Rutiner för akuta situationer på Sjöholmens förskola

Upptäcka

Genom att:

- Skapa ett tryggt, tillåtande och öppet klimat som gör att barn, föräldrar och personal vågar påtala problem och upptäckta kränkningar.
- Vara närvarande och lyhörd för stämningar och relationer i barngruppen, t.ex. om ett barn inte vill sitta bredvid eller tar avstånd från ett annat barn.
- Observera barnen/gruppen i deras samspel med varandra och som enskild individ.
- Samtala med barnen, samt ta deras ord och upplevelser på allvar.
- Ha god uppsikt över de platser där barnen vistas.
- Ha goda kunskaper om barnets bakgrund och tidigare erfarenheter, samt ha en god kontakt med barnets ansvariga pedagog/avdelning.
- Arbeta för god daglig kontakt med vårdnadshavarna, där aktuella händelser utreds och diskuteras så fort som möjligt, samt kontinuerliga utvecklingssamtal.

Vårdnadshavarna kan bidra till att upptäcka kränkande behandling genom att:

- Vara uppmärksamma på barnet i leksituation i hemmet.
- Vara lyhörd för barnets reaktion vid konflikter med andra barn.
- Uppmärksamma om barnet visar tecken på nedstämdhet.
- Vara uppmärksamma på hur barnet reagerar och betar sig vid hämtning och lämning.
- Meddela personalen så snart man misstänker att något är fel.

Utreda, åtgärda

Alla fall av upptäckta kränkningar utreds, åtgärdas, dokumenteras och följs upp utan dröjsmål. Fallet kan sedan som ett anonymt exempel diskuteras i arbetslag, PBS- samtal och på arbetsplatsträffar.

Vid behov ska åtgärdsprogram upprättas.

Arbetsgång barn – barn

Pedagogen samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen. Barnen ges

verktyg för att ge utlopp för sina känslor samt får dem bekräftade av pedagogerna. Det är viktigt att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt, vilket kan ske genom att använda sig av lösningsinriktade frågor:

- Vad hände här?
- Hur kände du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Hur gör du nu?
- Hur skulle du göra nästa gång?

Vidare

- Rektor informeras.
- Föräldrarna informeras.
- Rektor och pedagog har gemensamt ansvar för att dokumentation genomförs och att uppföljning sker med berörda parter.
- Vid behov kontaktas stödenheten eller annan instans.
- Dokumentationen förvaras inlåst.

Observera

Pågående utredning eller åtgärder skall inte diskuteras med barn eller föräldrar som inte är berörda av kränkningarna. Offentlighets- och sekretesslagen skall följas.

Arbetsgång vuxen – barn

- När en vuxen, personal eller vårdnadshavaren, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.
- Ta den vuxne åt sidan och ställa "hur - frågor" samt hänvisa till diskrimineringslagen.
- Rektor informeras.
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen.
- Vid behov kontaktar rektor stödteam, överordnad chef eller anmäler till myndighet.

Dokumentera, följa upp

Dokumentationen är ett viktigt stöd i arbetet med att följa upp åtgärderna och eventuellt förändra dem eller sätta in nya åtgärder. Det är även en rättsäkerhetsfråga eftersom den ger berörd personal, barn och vårdnadshavare möjlighet till insyn. Följande arbetsgång är avsedd att användas som underlag för dokumentation och uppföljning av händelser som kan relateras till planen mot diskriminering och kränkande behandling.

- Vad har hänt?
- På vilket sätt kan detta beteende kritiseras utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling?
- Vem har anmält?
- Vilka åtgärder har vidtagits med omedelbar verkan?
- Vad kommer att ske ytterligare? Tidpunkt.
- Berörda som har informerats i ärendet: Personer. Tidpunkt. På vilket sätt.
- Tid för uppföljning.
- Deltagare vid uppföljningen.
- Dokumentation lämnas till:
- Dokumenterat av. Datum.

Samverkan med vårdnadshavare

Genom det dagliga mötet med vårdnadshavare och i utvecklingssamtal finns tillfället att lyfta frågor som rör varje barns individuella behov och trivsel på förskolan. Vi erbjuder två utvecklingssamtal per år.

Vi ser att vi framöver behöver involvera vårdnadshavarna i att upptäcka och förebygga risker för diskriminering och kränkande behandling. Genom att vårdnadshavare tillsammans med sina barn arbetar genom ett samtalsunderlag, där barnen i en trygg situation kan berätta för föräldrarna om något oroar dem. Vi kommer att följa upp vårt samtalsunderlag på utvecklingssamtalen tillsammans med vårdnadshavare.

Enkät om trivsel och likabehandling i förskolan

1. Hur känner du dig när du är på förskolan ?

2. Vad blir du glad av på förskolan?

3. Vad blir du arg av på förskolan?

4. Vad blir du ledsen av på förskolan?

6. Finns det något ställe på förskolan där du inte tycker om att

vara?

7. Finns det något ställe på förskolan där du tycker extra bra om att vara?

8. Vem/vilka brukar du leka med?

9. Vad tycker du om att göra på förskolan?

10. Hur tycker du att det är att äta på förskolan?

11. Övrigt
